

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

**za politiko, gospodarstvo
in prosveto**

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 10. oktobra 1928.

Št. 41.

Naša gruda.

Če listamo v zgodovini, vidimo, da se narod kot tak z lastno kulturo drži samo tam, kjer ima svojo zemljo. Člani naroda, ki se izselijo v mesta druge narodnosti, se izgubijo, če že ne sami, gotovo pa njih potomci. Narod pa, oziroma člani naroda, ki ostanejo na svoji zemlji, se držijo svojega jezika, svojih šeg in navad.

Ker imamo v Evropi narodnostne države, države, v katerih prebiva v veliki večini samo en narod, pazijo te države na to, da bi prihranile uradniška mesta, da celo rokodelstvo in drugo ročno delo samo pripadnikom te narodnosti. Tudi pri nas n. pr. vidimo, da se Slovincem iz Jugoslavije ne dovoli kupiti posestva ali dobiti kakšno boljšo službo. Vidimo celo, da so tudi domačim izobražencem, če so slovenske narodnosti, povsod zaprta vrata. Znano nam je, da naši učitelji tu ne dobe mesta, na drugi strani pa prihaja veliko število Jugoslovancev Nemcev, posebno iz kočevskega okraja, katere se pri nas radevoljno sprejema. Jasno je, da to ni pravično, ali taka je že enkrat nemška morala. Tudi v duhovskem poklicu vidimo nekaj podobnega. Pač se tu sprejmejo vsi domači Slovenci, ne pa Slovenci iz narodne države, Nemci iz Nemčije, ki tudi niso avstrijski državljani, se sprejmejo na Koroškem vsi.

Vidimo tedaj, kako se tukaj s slovensko manjšino krivično postopa, in treba je, da si priborimo enakopravnost.

Na svoji zemlji je še vsak svoj gospod. Na lastni zemlji si nobenemu ni treba pustiti komandirati od Nemcev. Ščitimo zato svojo zemljo, ki so jo že od nekdaj obdelovali naši pradedje. Koliko so se oni znojili po naši grudi, da so jo ohranili nam. Naša sveta dolžnost je, da jo ohranimo tudi zanaprej svojemu narodu. Pa ravno sedaj je prišla doba, ko živimo v Avstriji v gospodarski krizi, ki jo v prvi vrsti občutimo mi Slovenci, ki jo pa Nemci hočejo izkoristiti.

„Der Tag“ piše n. pr. pod naslovom: „V sūdmarki je še prostora za Nemce!“ med drugim tudi: Čeravno izgledi za priseljence po

vsej Evropi niso vabljeni, je na drugi strani tem večjega pomena, da se nudi vendar še na nemških tleh, v nemški sūdmarki, nemškemu izseljencu prilika, da si v kmetijstvu z umnim gospodarstvom ustvari ugodno bodočnost. Ob južni meji Koroške, ki jo ločijo od Jugoslavije mogočne Karavanke, čigar nemško prebivalstvo je v letih 1918—1920 v živahem boju ohranilo to ozemlje vesoljnemu nemštvu pred jugoslovanskim nasiljem, je še dosti rodovitne zemlje za nemškega seljaka, ki razpolaga s potrebnim denarjem in je napreden gospodar. V prvi vrsti pride za prodajo slovenska posest, ker se glede poljedelstva zelo nazadnjaški kmet v zadnjem času rad seli v mestne tovarne, na drugi strani pa se izseljuje v prekomorske kraje. Poleg tega se priseljenec iz Nemčije nikjer drugod ne sprejme tako gostoljubno kakor med nemško čutečim koroškim prebivalstvom. Posebno pa se ni bati nikakršnih preprirov s strani avtohtonih Slovencev, ki so pri plebiscitu glasovali večinoma za Avstrijo. List našteva dalje, da so cene posestev izredno nizke. Kmečko posestvo od 5 do 10 hektarjev stane s poslopji samo 4 do 5000 mark. Izplačalo bi se posebno pridelovanje zelenjav. Zanesljivih delavcev je dosti in tudi plače niso previsoke. Strokovne in izvežbane delavce je treba priversti s seboj. Obdačitev tudi ni previsoka.

Zemljelačni tujec preži na našo zemljo kot gladna zver, ali ne predvsem zato, da bi dobil zemljo, temveč zato, da izpodrine domačina Slovence, ki je v Avstriji nepotreben, ki je na poti vsenemškemu stremljenju. Narodni greh je, ako mečljemo našo grudo za mal denar v nenasiten nemški želodec.

Naj sledijo še vrstice, ki smo jih prejeli z dežele o tej zadevi: Predlanskem so naši domačini prodali pet posestev tujcem, Nemcem iz Nemčije. Vsi, ki so svoje domačije prodali, se že kesajo, ker so naselili špekulantom, ki sedijo v Celovcu. Niti eden ni zadovoljen, vsi se čutijo prikrajšane, a pomagati si ne morejo več. Nemci pa jih navihajo in tirjajo od njih poslednjo malenkost, ki so jo naši nevede prodali. Da so med njimi špekulanti, kaže to, da prodajajo

posestva zopet drugim Nemcem — kdo ve, na kateri migljaj, ker niso izpolnili pričakovanj — seveda z dobičkom. Naši nekdanji gospodarji pa garajo in hodijo k drugim v dnino. Pa vse to naših ljudi ne zmodri. Spet so naprodaj posestva in zopet bodo Nemci kupovali. Slabo nam gre seveda; Slovenec nima sredstev, zato pa kupujejo sami Nemci, ki jih podpirajo vsa mogoča nemškonacionalna društva. Pet jih že imamo, ali pride jih še več, zato se upravičeno bojimo, da postanemo enkrat od njih odvisni. Na domači zemlji, za katero so naši predniki dali kri in življenje, nam bo gospodoval tujec, ki še naše vere ni. Kdo pa bo skrbel potem za naše cerkve in šole? Tujec protestant gotovo ne. In če bo, bo zahteval za svoje otroke protestantski pouk. Kaj boste počeli domačini? Poglejte one, ki nimajo več svojega doma, nimajo več denarja, da bi mogli pošteno živeti! Žalostni izgledi! Zemlja, ki je dajala kruh našim dedom, ga bo dajala tudi nam, samo iztrgati, z žulji iztrgati ji ga moramo. Zemlja, ki so jo naši dedje gnojili z znojem in pojili s svojo krvjo, nam mora biti sveta in ne smemo je dati tujcu v last!

7. oktober v Bilčovsu.

Deseto leto teče, odkar se je končala strašna svetovna vojna. V spominu so nam vsem še prav živo vse njene grozote, koliko gorja, koliko trpljenja smo morali prestati tedaj. Celi potoki bi lahko nastali, toliko solz so pretočila v letih vojne, skoroda vsa ljudstva sveta. Kako smo tedaj hrepeneli po miru. Mir, to nam je bila želja, vsi smo koprnili po njem.

Želja naša se izpolni. Konalo se je strašno klanje ljudi. Zarja sprave med narodi je za-blestela na nebu, zakaj mislilo se je, narodi siti boja, bodo skušali medsebojne spore poravnati mirnim potom. Vsedli so se torej državniki, da sklenejo mir. Sklepali so ga in pri tem nam koroškim Slovincem vsilili glasovanje. Prišel je plebiscit, koliko nesloge in sovraštva je zopet ta zanesel med našo ljudstvo. Zopet smo koprnili po sporazumu in miru. Po končanem

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Spomini iz minulih dni.

(Nadaljevanje.)

Bil sem rešen še kolikortoliko milo, a hujše se je maščevala neusmiljena usoda nad miško, ubogim Tevžejem, ki je še vedno visel na drogu. Razljučenemu preganjalcu Fricu se je zdela lega med nebom in zemljo visečega Tevžeja prav ugodna, ker je bil posebno izpostavljen oni del telesa, ki je za izvrševanje kazni po načelih modre pedagogike še najbolj pripraven.

To Ahilejevo ranljivo peto je našel tudi naš strogi Fric, ki je izvrševal po vseh pravilih natančnega polaganja palice na osovraženi predmet nad sključenim Tevžejem, dokler se ni tudi ta priporočil privlačni sili zemlje in med javkanjem dosegel svoj cilj in ravno tako hitro kakor jaz iskal v mili naravi zavetja.

Stroga eksekucija je bila izvršena, prišla pa so še posledice. Nekaj dni sva oba prav po lahko posedala po šolskih klopih, vestno se ogibajoč vsakega pritiska na bolj trdni predmet. In kakor bi strogi profesor vedel, kako se je včeraj najin mišji lov ponesrečil, igral je še

on z nama slepo miš, namreč z našim znanjem iz predpisanega predmeta.

Ugotovil je, tipajoč na najno učenost, da sva se še premalo naučila, in obdaril je naju oba s prav mastno petko in še povrh pohvalil, da če se bova tako pridno učila, postaneva kmalu ministra — še ne odkrite vode. Težkim srcem sva nesla najne nagrade domov. Tisto slepomišljenje je nama prineslo bridke urice in zato sva ga za vedno pustila.

Bilo je nekega poletnega jutra. Solnce je radovedno gledalo skozi okna na nas tri: Frica, Tevžeja in mene, ko smo si belili glave. Prvi s francoskimi besedami, drugi s latinščino, tretji s težkimi uganjkami neusmiljene matematike. Bližal se je čas zadnjih izpitov in nismo imeli časa misliti na druge norosti.

Drobne ptičice so žvrgolele v bližnjem vrtu in bilo je tako mikavno, da bi človek šel na prosto. A dolžnost je dolžnost in petke nismo hoteli pripeljati domov.

Ko se tako učimo na vse pretega, slišimo zunaj pred oknom na ulici neko klepetanje in govoričenje.

„Dobro jutro, gospodična Tefika!“

„O, Bog daj, ti preljubljena Evlalija.“

„Kako se ti godi, kako si se naspančkala, ali je bil kofetek dober, ki sem ti ga dala, ali

je tvoj kužek že boljši, ko ga je zadnjič tako po želodcu zavijalo?“

„O, ne spominjaj me na to veliko žalost, oh, ne morem se potolažit. Včeraj sem ga pokopala. Tako sem jokala, da sem zvečer nekaj loncev prevrgla, kar spati ne morem.“

In tako je šlo dalje. Ena gospodična je nasipala goste besede na mlin svojega gibčnega jezika v visokem diskontu, druga je odgovarjala v jokajočem glasu.

Mislili smo, da bo ta ganljivi razgovor kmalu našel svoj konec, a bridko smo se varali, zakaj če prideta dve klepetulji skupaj, tedaj morajo priti nadnaravne sile, ki ju zopet razženejo.

Resni Fric je sedel kakor na iglah, ker se je vedno zmotil pri sklanjavi francoskih samostalnikov. Nazadnje mi veli, da naj vzamem stol in ga nesem ven na ulico s prošnjo, da naj se klepetulji vsedeta.

Natančno sem izpolnil ukaz našega poglavarja. Postavil sem stol pred starikavi devici in ju vljudno povabil, da se blagovolita lepi gospodični vvesti.

Kakor bi dregnil v sršenevo gnezdo, vzrojili sta obe z glasom, ki mi je še dolgo zvenel po ušesih. Zacvilili sta obe zaenkrat: To je nesramno! In zavihlteli sta roke in razcefrane solnčnike in gotovo bi bil zopet jaz pri tem

glasovanju se je odločilo, da pripade naše ozemlje Avstriji. Brez upora se je naše ljudstvo udalo tej odločitvi ter skušalo na razne načine oblažiti ono nesporazumljenje, ki je vladalo med nami. Mir smo hoteli in sicer mir na podlagi enakopravnosti. Kot deželani ene in iste dežele, kot državljani ene in iste države, smo prevzeli vse dolžnosti, ki jih nosi večinski narod v državi, a zato smo zahtevali in še zahtevamo tudi one pravice, ki nam gredo kot državljanom, bodisi v kulturnem ali gospodarskem oziru. Saj le na ta način bi mogel zavladati v naši državi mir, ki je za oba dela tako potreben.

Toda, kakor nalašč, proti zbližanju, proti mirnemu sožitju obeh narodnosti na Koroškem, deluje koroški Heimatbund. Da se rane plebiscita obnove, da se na sovraštvo, ki je tedaj med nami vladalo, ne pozabi, sklicuje ta organizacija vsako leto po slovenskem delu Koroške velika zborovanja v proslavo plebiscita. Letos se je ta Heimatbund spravil celo na slovensko občino Bilčovs, kjer je pri ljudskem štetju 1923 bilo naštetih med vsem prebivalstvom celih 7 Nemcev. Tam hoče Heimatbund s pomočjo tamošnjega učiteljstva g. Ederja, Kremerja in neke gospodične med ljudstvo занести znova ono neslogo, katere smo bili ob času plebiscita vsi do grla siti. Da nasedejo nekateri mladi ljudje nepremišljeno vabam in sladkim besedam, je gotovo. Tako je tudi tam nekaj mladih ljudi stopilo v službo Heimabunda, ki tako netijo med ljudstvom ogenj sovraštva in nesporazuma.

Cele tedne že se je za proslavo 7. oktobra pripravljalo in res se je z velikim pompom zbralo iz okolice in Celovca ljudstvo, da sliši in vidi, kaj se mu bo tam povedalo.

Nastopali so govorniki in niti eden ni imel besede za sporazum na podlagi enakopravnosti. Slovenci so se tam imenovali samo „Bindiše“ ali pa zaslepljenci, ki tavajo v zmoti.

Po našem mnenju to ni delo za mir med nami, temveč je to znova vstvarjanje onih ljudi, ki so pri vseh pogajanjih o avtonomiji Nemcem samim na poti. Vsak trezen mislec mora priti do zaključka, da Slovenec bodi Slovenec, Nemec bodi Nemec, tretje narodnosti med tema dvema pa do danes še ne poznamo. Zadovoljite naše slovensko koroško ljudstvo, dajte mu gospodarske in kulturne pravice in s tem bo tudi vaš strah pred iredento odstranjen.

POLITIČNI PREGLED

7. oktober. Z ozirom na zborovanje Schutzbunda in Heimwehra v Dunajskem Novem Mestu je pisal angleški list, da bi bilo treba spominiti Avstrijo, da bi one sile, od katerih je Avstrija finančno zavisna, ne mogle mirno gledati, da se tamkaj vršijo priprave za meščansko vojno. Taki državi, ki ni sposobna vzdrževati v svoji notranjosti mir in red, bi

trpeči del, če bi se ne bil rešil v varne prostore naše sobe. Fric pa je le dosegel svoj namen; klepetulji sta odjadrali dalje, mi pa smo se srčno smejali.

Mlada kri nikoli ne miruje. In tako nam je tista poredna žilica vedno nagajala, da smo delali to, kar ni bilo prav.

Bil je že zadnji dan pred šolskim sklepom. S Tevžejem sva bila zopet sama v sobi. Imela sva mirno vest, da drugi dan pri delitvi izpričeval ne bova delala kislih obrazov. Vsaj je strogi razrednik rekel najni gospodinji, da je pri vsakemu zatislil po eno oko.

Tevžej je bil v posesti cele cvancgarce, ki mu jo je zadnjič podaril petični stric. Kaj je početi, da jo plodonosno naloži?

„Že vem,“ pravi Tevžej, vzame klobuk in odide. V kratkem se vrne in prinese neko, do tedaj meni še neznan stvar. Rekel je, da je to žaba pokalica — Knallfrosch — in da jo morava vžgati, zakaj učinek bo imeniten. Toda kako napraviti, da ne bo preveč poloma. A študent je vedno prebrisane glave. Hitro izprazni Tevžejev leseni kovčeg, dosti itak ni imel v njem, potem pa položiva žabo na dno.

Tevžej je vžgal peklenski stroj, zaprl pokrov in se hitro vsedel na kovčeg. Kmalu je začelo piskati in vso tati po votlini, kakor bi skakali mladi kozlički po suhih deskah. Pum, slišal se je prvi oddih žabe. Tevžej se je s pokrovom vred nekoliko dvignil in spremenil barvo.

(Konec sledi.)

dosedanji upniki ne mogli dovoliti še novega posojila. — Vlada je izvedla za tan ogromne varnostne ukrepe. Približno polovica vojaštva države, pehota, pionirji, artilerija, strojniški oddelki itd. je bila zbrana v Dunajskem Novem mestu, da prepreči vsak spopad. Demarkacijska črta je bila zasedena v soboto in vojaštvo je prevzelo vse skrb za varnost. Trgovine so bile že v soboto zaprte, nekatere z deskami obite, banke so spravile ves denar na Dunaj, veliko ljudi je odpotovalo, nekateri trgovci so prodajali iz strahu ter so cene zadnji dan padle. Tržni dan se je za en dan preložil. Zbralo se je tudi zelo veliko orožništva, 300 zasilnih bolniških postelj je bilo pripravljenih. Zborovanje Heimwehra se je vršilo dopoldne in in Schutzbunda popoldne popolnoma mirno. Heimwehrovcev je bilo okrog 20.000, šuchundovcev pa 40.000. 60 komunistov je bilo aretiranih. Schutzbund je imel zborovanje tudi v Leobnu, kjer se je zbralo okrog 20.000 ljudi. Vojaštvo je bilo oboroženo tudi z ročnimi granatami, plinskimi granatami in plinskimi maskami.

Stavka v Gradcu. Dne 30. septembra so v Gradcu slavili 800letnico štajerske prestolice. Jubilej je pokvaril štrajk, ki so ga prav ta dan proglasili cestni železničarji. Delavstvo je stavilo ultimatum, da se mora do gotovega časa ugoditi delavskim zahtevam glede povišanja prejemkov. Uprava je takoj odpustila iz službe okrog 1000 stavkujočih. Ker se nesocijalistično delavstvo stavke ne udeležuje, so vzpostavili delni promet, ki so ga izpopolnili z avtobusi in avtomobili. Vozove cestne železnice spremlja policija, ker se je bati napadov. Bilo je več demonstracij in spopadov z delavstvom, zadnje dni se je celo streljalo. Glede zopetne vpustitve popolnega obrata so se vršila že pogajanja, ki so končala brezuspešno. Uprava je namreč zahtevala, da se uvažujejo predvsem delavci in nameščenci, ki niso stavkali, socialisti pa so zahtevali, da se sprejmejo vsi stavkujoči nazaj, delavoljni pa seveda odslovijo. To diši že po nasilju. Kakor se kaže, bo izpadel štrajk za štrajkovce neugodno. — Obenem se je vršil v Gradcu jesenski velesojem. Proslave se je udeležil tudi zvezni predsednik dr. Hainisch in več ministrov. Občinski odbor je imel slavnostno sejo. Stavka se nadaljuje.

Državni zbor. K predlogu o spremembi najemninskega zakona je govoril justični minister dr. Slama. Dosedanji tozadevni predpisi stoje v ostrem nasprotstvu z zasebnim gospodarstvom. Hiše, ki tvorijo velik del ljudskega premoženja, niso nič vredne. Na hiše ni mogoče dobiti kreditov in zato se tudi nič ne zida. V Avstriji se plačuje 14odstotna predvojna najemnina, na Madžarskem 85, v Italiji 99, v Nemčiji 125 v Združenih državah 162 in v Švici celo 174odstotna. Zakonski osnutek predvideva stopnjevanje najemnine do leta 1940, ko se bo plačalo za eno mirovno krono 65, oziroma 70 g. Najemnina sestoji iz obratnih troškov, vzdrževalnine in najemnine. — Soc. dem. so stavili predlog o notranji razorožitvi. Razprava o tem predlogu je bila živahna in ni manjkalo obtožb, graj in predbacivanj. Dr. Seipel je pripravljen razgovarjati se o notranji razorožitvi, vendar šele po 7. oktobru, po končanih zborovanjih v Dunajskem Novem Mestu. — Pri dr. Seiplu so se zopet oglašili zastopniki uradnikov. Dr. Seipel jim je povedal, da bo predlagal vse uradnike, ki so v disciplinarni preiskavi v pomilostitev, ne pa one, ki zanemarjajo svojo službo. Glede 13. mesečne plače pa se je treba ozirati na ravnovesje v proračunu. Če proračun to novo obremenitev prenese, je upanje, da jo dobijo, drugače pa težko. Pogajanja se bodo nadaljevala.

Inozemstvo:

Jugoslavija. Med opozicijo in vlado je še vedno enako napeto razmerje in tudi ni izgleda, da se bo spor kmalu polegel. Državi to seveda zelo škoduje, ker vsled tega ne more dobiti inozemskih kreditov. — Z Grško bo te dni sklenjena prijateljska in razsodiščna pogodba, ki se nanaša predvsem na prosto luko v Solunu. Jugoslavija se bo posluževala grškega svobodnega pasa, jugoslovanski svobodni pas pa bo ostal v ozadiju. Služba se bo uredila tako, da se grška neodvisnost ne bo kršila. Železnica Gjevgjelija—Solun, ki je jugoslovanska last, ostane v grških rokah. Število vlakov na tej progi, določenih za jugoslovanski tranzit, se pomnoži. Obalna plovba se pridrži grškim lad-

jam, jugoslovanska plovba pa se pripušča samo za jugoslovansko blago, ki je namenjeno v inozemstvo. — Skupščinski odbori redno delajo in pripravljajo gradivo za zasedanje. — Nemci v Jugoslaviji dobijo 2 novi meščanski šoli, odpuščene nemške učiteljice se zopet namestijo in vpelje se prvi letnik učiteljskega za Nemce. Pri nas pa kljub temu...

Jamstvo za varnost in odškodnino. Poincaré je izjavil, da je Francija za sporazum in mir, zahteva pa tudi razumevanje za to, da mora pri oceni svojih obrambnih sredstev vpoštevati tudi moč napadalnih sredstev drugih vojsk in lahkoto, s katero se tuja industrija more preurediti v vojno industrijo. Reparacije morajo dati Franciji možnost plačila lastnih obveznosti in preko tega občutno odškodnino za vojne škode. Predvarnost ne dovoljuje Franciji, da bi kar na lahko izpustila zasedeno Porenje, razpravo o izpraznitvi pa tudi ne bo zavlačevala. Izjavil se je o tem tudi bivši predsednik republike Millerand, da je zasedba Porenja nadomestek za nedoseženo mejo ob Reni. Zasedba se nikakor ne sme opustiti. Nemčija ni vredna izpraznitve, ker dela propagando proti obsodbi v vprašanju vojne krivde, da se reši obveznosti iz verzajske mirovne pogodbe. Nemčija propagira priključitev Avstrije in zahteva vrnitev Gornje Šlezije. Francoski narod ne sme verjeti nemškemu državnemu kanclerju Müllerju, ki je leta 1914 dal francoskim socialistom najbolj miroljubno zagotovilo, malo dni pozneje pa je odobril vojne kredite. Zasedba Porenja je jamstvo ne samo za varnost Francije, temveč tudi Poljske in Češkoslovaške.

DOMAČE NOVICE

Koroški Slovenci — plačilo za tirolske Nemce. Naš koroški rojak J. M. Trunk je priobčil v „Ameriškem Slovencu“ članek, v katerem med drugim pravi: „Koroški Slovenci so bili žrtev, plačilo za tirolske Nemce (ki so jih dobili Lahi). To je danes očitna skrivnost. Plebiscit je bil pesek v oči in usoda koroških Slovencev je bila zapečaten, ko se je plebiscit odredil. Nemci se tega v povojnem pojmovanju in drenju niso zavedali. Tako neznansko so bili veseli, da so požrli nekaj slovanskih elementov, da so na svoje lastne rojake na Tirolskem popolnoma pozabili. Morda, in mislinio, gotovo spočetka niso mislili, da bodo Lahi na Tirolskem razmere spravili do takšnih skrajnosti, do kakršnih so jih spravili. Zdej Tirolci vpijejo, da jih sliši ves vset. Nasproti Italiji imata Jugoslavija in Avstrija nekaj skupnega, Avstrija zatirane Tirolce, Jugoslavija enako zatirane Slovence in Hrvate (na Primorskem). Ako pride med Avstrijo in Jugoslavijo glede koroškega vprašanja do kakih obravnav, utegnejo biti kake koncesije zelo klaverne, samo na papirju, navidezne. Nemci so preveč zaljubljeni v „edino pridobitev svetovne vojne“, in ne bodo lahko dali iz rok koroških Slovencev v meri, da bi bilo vprašanje povoljno rešeno. Morda jim dajo neko navidezno avtonomijo, ki bo pa izgledala, kakor bi se priklenjenemu psu podaljšala malo veriga, a pes ostane priklenjen še naprej.“

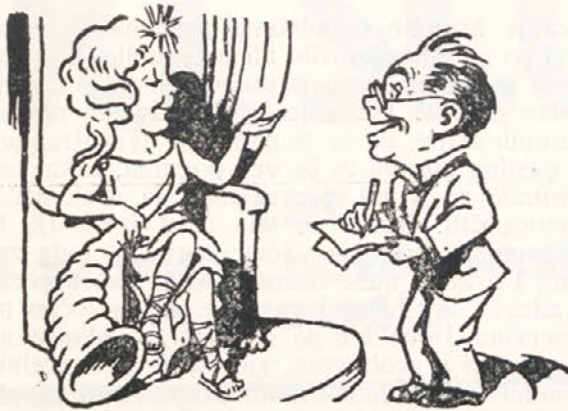
Šteben v Podjuni. (Požar.) Dne 28. avgusta je o polnoči izbruhnil ogenj v Gomernikovem gospodarskem poslopju. Gasilec domačih in bližnjih požarnih bramb se je posrečilo omejiti požar na hlev in skedenj in rešiti živino v zadnjem trenutku. Kakor gre večini gasilcev, ki so požrtvovalno vršili svojo dolžnost, javna hvala, ravnotako je treba grajati, da se milo izrazimo, nekorektno postopanje nekaterih članov malovaške požarne brambe. Ne samo, da jim je disciplina nepoznan pojem, posegajo samostalno tudi v delokrog drugih. Eden izmed njih se je celo daleč izpozabil, da je prepovedal našim brambovcem gasiti, zakar je dobil še na licu mesta od načelnika požarne brambe pri Štihi zaslužen lekcijo. Ker jim brizgalnica ni delovala, temu so seveda krivi tudi drugi. Iz izkušenj nam je znano, da je nestrpnost pri malovaški požarni brambi visoko razvita, da pa niti v slučaju požara ne morejo ali nočejo brzdati svojih političnih strasti, tudi od njih nismo pričakovali. Ako se ponasate z imenom Feuerwehr in čitate nemški poveljevalni jezik više od slovenskega, je to vaša stvar in pravica, namen imate vendar isti kot vse požarne brambe: nuditi pomoč bližnjemu v nezgodi. Ali ne? Poglejte one od Štiha. So tudi feuer-

wehrkarji, a med njimi in vami je razlika ko med dnevom in nočjo. Imajo železno disciplino in visok namen njih organizacije jim je svet!

Zahtevajte vedno izrecno samo Maggijevo zabelo in pazite natančno na to, da se napolni vaša stekleničica iz Maggijeve originalne steklenice. Po postavi v tej ne sme biti drugega nego Maggijeva zabela.

Bilčovs. (Proslava 8. obletnice plebiscita.) Z zelo živahnimi pripravami se je pri nas pripravljalo na proslavo 7. okt. kot plebiscitno slavnost. Heimatbund je razposlal celo vrsto pisem na naše slovensko prebivalstvo, da bi pomagalo slavnost kar najbolj mogoče povečati. Res so nekateri šli tem vabam na lim, toda ogromna večina, je mrzlo gledala vse priprave, zakaj vedeli smo, da je vse delo namenjeno le za to, da bi se pri nas vstvarilo kar največ mogočih odpadnikov. Slavnost se je vršila v gostilni pri Miklavžu. Zvečer je bilo že vse pripravljeno, samo zastav niso razobesili predno je bila popolna tema. Da bi bile iste varne, so jih celo noč stražili s karabinkami. To se vidi, kako malo zaupajo v svojo moč. Na dan slavnosti so zahtevali od župnika, da bi celo v cerkvi pridigal o njih slavnosti. Seveda se jim je to odklonilo. Samo usluga se jim je storila, da se je maša preložila za pol ure pozneje. Toda pri sv. opravilu nismo videli razen učitelja nikakih izrednih prisostvovalcev. Popoldne so si dovolili prireditelji slavnosti, da so kar na svojo pest, brez dovoljenja posestnika, zasedli pd. Šenhelebov sadni vrt, tam odstranili ograjo, da so mogli z avtomobili voziti po sadnem vrtu. Tu se vidi njih nasilnost. Popoldansko slavnost je otvoril učitelj Eder, ki je govoril navzočim, da je prav, da so prišli k nam, da so videli, kje smo in kako težko moramo vsled slabe ceste prislužiti vsak groš. Zelo lepo, toda gospodje so gotovo že danes na našo cesto pozabili. Vsi govorniki so govorili samo nemški, tako da jih je naše ljudstvo prav malo ali pa nič razumelo. Vsi so povdarjali nedeljivost Koroške, pa povedali so tudi, da so Karavanke iz kamna. No, mi jih vsak dan vidimo in smo to že prej vedeli. Tudi nekaj Heimatschutza je bilo v uniformi in seveda je moral zato neki govornik tudi povdarjati veliko bojno razpoloženje koroške mladine. En govornik je tudi omenil, da obhajajo letos obletnico plebiscita na vročih tleh. (?)! Zadnji govor je imel zopet Eder ter skušal tudi slovenske poslušalce nekoliko zadovoljiti. Govoril je tudi nekaj slovensko in trdil, da smo se vsi Korošci po dolgem skupnem bivanju v deželi ter skoz ženitev tako spojili, da je vsaka sled dveh narodnosti takorekoč izginila in mi smo samo še Korošci in s tem seveda Nemci. Omenil je tudi, da je vsak, ki drugače misli, le zaslepljenec in na poti zmote. K tej zadnji izjavi pa mi rečemo učitelju sledeče: Vi lahko govorite in pripovedujete bajke in basni otrokom v šoli in jih po vaših predpisih učite, nas zavedne Slovence pa ne boste učili, da smo v zmoti, če se držimo tega kar smo. Sploh pa naj naš kraj, ki je slovenski, ne razupijejo, da se nemštvo pri nas zatira, pač pa pravimo, pustite nas, da ostanemo Slovenci!

Sele. V nedeljo 30. sept. so prišli štirje turisti iz Celovca obiskat Košuto. Gospodična je ostala v vojaški planinski koči na Mrzlem logu, ostali trije pa so se podali dalje in hoteli prilezati na Košutnikov turn. Ker jih do pozne noči ni bilo nazaj, so se v koči bali, da so se morda kje ponesrečili. Obvestili so v ponedeljek zjutraj telefonično orožnike na Bajtišah, od katerih sta se dva v spremstvu tukajšnjega občinskega tajnika takoj podala na Košuto iskat dozdevne ponesrečence. Iskali so jih med hudo nevihto s točo in grmenjem do blizu večera. Da bi se pa ta reševalna ekspedicija sama v temi ne zgubila ali ponesrečila, se je pred večerom vrnila v vojaško kočjo, kjer je dobila enega od turistovske trojice zadovoljnega pri toplem čaju. Ta je prišel iz Železne Kaple in je pripovedoval, da so se prejšnji dan zgubili v bližini Kort in se nato podali v Železno Kaplo, odkoder sta se tovariša peljala v Celovec, on pa je prišel po gospodično. Želeti bi bilo, da bi taki turisti vedno imeli seboj kompas in zemljevid, da si lažje najdejo smer in ne povzročajo drugim nepotrebne skrbi in potov. Občinski tajnik, ki se je hotel pri reševalni akciji posebno odlikovati in je na tistem upal na kak zaslužni križec ali na bogato nagrado, se je zarotil, da ne gre nikoli več na Košuto v meglo in točo reševati ponesrečence, posebno take ne, ki jih ni.

Intervjuv pri boginji sreče.

Poročevalec: Kako je to mogoče, da pade toliko glavnih dobitkov na Baden, je da je „sreča v Badenu“ postala že pregovorska?

Sreča: Poslovalnica J. Prokopp dobavlja tačas srečke vsem avstr. zveznim deželam in mi nudi polno jamstvo, da se razdelijo mnogoštevilni dobitki enakomerno po celi pokrajini.

103

Borovlje. (Cerkvena ura.) Zadnjič je nekdo v našem listu omenil slabo popravilanje cerkvenih ur v Podjuni in da je bilo pri tem več far znatno oškodovanih. Tudi pri nas je cerkvena ura stala že od leta 1920. Čeravno so jo večkrat popravljali razni umetniki, menda celo tri urarji, a vse zastonj, ura ni hotela iti. Letos sta se pa poprijela tega ne baš prijetega dela dva tukajšna slov. puškarja, prenesla celo uro iz zvonika, ter jo temeljito popravila, na novo podjala konstrukcijo bitja in kazalcev tako, da zdaj ista bije in kaže v zadovoljstvo vseh Borovljancev. Snela sta celo kazalce in jih dali pozlatiti ter iste brez vsake priprave zopet dvignila. Rožanom torej ni treba iskati takšnih ženičev, kakršne so imeli Podjunčani, ker imajo prav izvrstne strokovnjake, zanesljive domačine — „pilije“ —. K temu bi bilo potrebno še vmeniti, da se godi pilijam od strani okoličanov, prav posebno pa od gornjih Rožanov velika krivica, če se jim podtikajo razne malenkostne napake, po domače „žlehtije“, pusti gobci i. t. d. Vsak človek ima svoje „tempe“. Pač pa kažejo dejstva, naj pride delo kakoršno hoče, piliji se ga znajo lotiti in tudi izvršiti. Zato pa tudi ženske še nobene ni „hrivalo“, da je vzela pilija za moža. Dekleta pa, ki se še ne morejo odločiti, ali bi vzela pilija ali ne, naj si zapomnijo star borovljanski pregovor, ki pravi:

Boš pilija vzeva, boš šilinge števa,
pa paura imaš, pa moko petlaš.

Potoče—Suha. (Naša čebelarja.) Minuli so delovni dnevi naših pridnih čebelic. V našem kraju je nekaj fantov, ki imajo posebno zanimanje in usmiljenje do čebelic, ki so jih pred tremi meseci s polnim veseljem in strpljenjem nosili 5 ur daleč na planino pod Malo Golico na pašo in na ajdovo pašo nazaj. Prav dobro so jim letos povrnila trud. Kako pa, ne vem ali sem mogoče prezrl, da že celo leto nisem kaj čital v našem listu o čebelicah. — Jesenski čas je tukaj, sliši se že, da se izobraževalna društva posvetujejo in pripravljajo na sestanke. Veselilo bi naš še kaj novic od čebelarških društev.

Globošnica. (Razno.) Komaj se je ljudstvo po prenehanju strahu vsled požara v Štebnu malo odahnilo, že je zopet naznanil zvon, da je nastal ogenj. V noči od 29. na 30. septembra je na neznani način izbruhnil v gospodarskem poslopiju tukajšnjega župnišča požar. Ker je bilo nekaj strehe krite z eternitom in je ta vsled nastale vročine začel močno pokati, so se posli zbudili in so, preden je ljudstvo prihitelo na pomoč, že skoraj vso živino rešili. Krma, gospodarsko orodje in žito razun rži pa je postalo žrtev ognja. Ker so bile požarne brambe kmalu na mestu, se je ogenj mogel zatreti v toliko, da se ni razširil na druga poslopja. Škoda se ceni na 20.000 S. Sumi se, da je morala biti zločinska roka. Ljudstvo je zbegano in se boji še sličnih slučajev, ker je postal svet danes brezvesten in ker se zmiraj več potepuhov klati po deželi okrog. — Dne 22. septembra ob pol 6. uri zvečer je doslej še neznan uzmovič ukradel možko kolo v prostorih Seifricove gostilne. Že drugi slučaj tatvine v doslej tako pošteni vasi. — Naša vas je dobila zopet novo napeljavo električne luči. Pred kratkim časom so se domenili posestnika: Bivc, Žudr ter trgovec Seifric, da si napeljejo elektriko. Takoj se je

pričelo z delom in danes jim že razsvetljujejo žarnice njih prostore in dvorišča. Tudi drugi so že govorili o ideji, toda bojijo se stroškov, ker ni mnogo cvenka.

Dholica. (Požar.) V noči od 6. na 7. t. m. je nastal v gospodarskem poslopiju pri Peheimu v Trabenčah strašen ogenj, ki je upepelil vse poljske pridelke, stroje in hišo. Živina se je dala komaj rešiti. Požarnim brambam se je zahvaliti, da se je rešilo Mentičevo posestvo. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Rikarjevaški župan je pridelal letos več buč, ki so tehtale po 32 kg. Ljudje vidijo med tednom in vsako nedeljo te velikanske buče, pa se ne potrudijo, da bi si nabavili to seme in si pustili dati navodila, na kakšen način je mogoče doseči tako lep pridelek. Letina letos splošno ni slaba. Kmetje morajo biti zadovoljni. Kar je pomladi slana škodovala, je zenačilo leto. Ajda je danes sicer še na polju, vendar je videti, da bo dobro dala. Na drugi strani pa je napravila letos divjačina toliko škode, ki je že par let ne pomnijo. Rikarjevaško lovsko društvo bo moralo šteti pepe denarce. Ali so temu krivi lovci vseh stanov ali dobro nadzorstvo lovišča, o tem nečemo govoriti. Dejstvo je, da je v občinskem lovskem revirju mnogo divjačine. Sadna letina je delno dobra. Češpljev je bilo že od začetka malo in kjer jih pred ali takoj po zadnjem daljšem deževju niso pobrali, so se razpočili in pričeli gniti. Jabolčna letina je nad vse pričakovanje. Hruške so prazne. Bo namiznega sadja skozi celo zimo dosti, kjer goje boljše vrste, poleg tega pa tudi mošta. Sladkor v moštu ima v sebi redilne snovi. Te redilne snovi pa pustijo kmetje pretvarjati v strup alkohol, ki škoduje zdravju in duhu človeka. Dosti pametnejše bi bilo, da bi pustili sladkega, da bi imele tudi ženske in otroci poleti v najhujši vročini hranilno, okrepčevalno in zdravo pijačo. Kupi se benzoe kisli natron, ki je zelo poceni, se raztopi v vodi ali v sladkem moštu in vlije v novo sprešan mošt. Mošt v sodu se dvakrat po dveh urah dobro premeša. Ta natron umori glive, ki povzročajo vrenje oziroma spreminjajo sladkor v alkohol. — V ponedeljek 1. t. m. nas je obiskala toča. Prišla je od vzhoda in trajala samo nekaj minut. Dan prej in isti dan dopoldne smo poslušali izza Karavank močno grmenje in bučanje. Če ni tam šiba božja bičala zopet samo kmeta? Škoda vsled toče je z ozirom na pozen jesenski čas enaka ničli. — 2. t. m. ie bilo tukaj pregledovanje bikov. Malo je bilo prignanih, ali potrjen kljub temu niti eden od teh ni bil. Napako so napravili posestniki, ki imajo potrjene bike, in jih niso prignali k ponovnemu pregledu. Tako slabega materiala Št. Vid še ni videl. Zato propada pa tudi živinoreja in ne bo preostalo drugega, da poseže vmes v to svrhu izvoljeni odbor.

Celovec. (Razno.) V Beljaku je bil zaprt še tajnik okrajne bolniške blagajne vsled soudeležbe pri poneverbi blagajnika. — Ignac Galhuber, sedanji najemnik kolodvorske restavracije v Celovcu je kupil hotel „Pri črnem orlu“, ki ga je imela doslej soc. dem. Volksbanka. — Celovčani so se zelo veselili, ker se je raznesla vest, da bo obiskal Celovec zrakoplov „Groß Zeppelin“, ki je bil pred kratkim izgotovljen in je napravil že več poizkusnih voženj. Celovčani ga bodo morali tudi znanprej opazovati samo na slikah. „Groß Zeppelin“ pojde v kratkem v Ameriko. — Delavska zbornica je predložila sledeči proračun: dohodkov na podlagi 10 odstotne doklade na prispevek za bolniško blagajno 370.000 S, izdatki za: predsedstvo 17.580, uprava 129.900 S, izobrazba 90.940 S, podpore 52.500 S, stavbni in rezervni fond 79.080 S. Na enega delavca ali nameščenca pride na leto povprečno 10 S. — Na progi Sinča vas—Železna Kapla se je otvorilo 7. t. m. novo postajališče Reberca, staro pa se opusti. — V skladišče konzumnega društva „Einigkeit“ je bilo vloženo. Izginil je konjak, sir in salame. — 29. sept. se je pomnožilo število podpiranih brezposel-

Slaba juha

kliče po MAGGI-jevi zabeli!

nih na Koroškem za 156 na 2109 oseb. — Na lovu je neki drugi lovec po nesreči obstrlel posestnika Janeza Kuharja v Tinjah. Prepeljan je bil v deželno bolnico. — Zvezni kancelar dr. Seipel se je mudil 29. sept. na državnem kmečkem shodu v Beljaku. — Stavka v Bistrici v Rožu traja v posameznih obratih dalje. Obstoji nevarnost, da delo popolnoma preneha. — Oktobrska številka „Našega Doma“ je do polovice posvečena koroškim Slovencem. — Dne 22. avgusta se je delavec Andrej Šrot iz Važenberga v Celovcu nespodobno obnašal, da ga je moral stražnik aretirati, čemer se je zoperstavil. Privezali so ga na nosilnico in ga odnesli na stražnico, a je še pri tem vgriznil nekega stražnika v roko. Zato je dobil 4 mesece zapora. — Dne 3. t. m. je pogorelo v občini Št. Tomaž pri Celovcu gospodarsko poslopje Farchenhofa z vso krmo in vsemi stroji. — Grebinsko orožništvo je aretiralo na Sinji planini 6 divjih lovcev in jih predalo velikovski okrajni sodnji. — Tajnik beljaške zvezne strokovne šole Karl Ripl je bil vsled poneverbe 17.000 S aretiran. — Celovška ljudska kuhinja je bila radi selitve v Spitalsko ulico nekaj mesecev zaprta. 6. t. m. je bila zopet odprta, a se je hrana nekoliko podražila: juha 10 g, prikuha 20 g, meso 40 g, celoten obed tedaj 70 g, prej 60 g. Ljudska kuhinja je prešla v roke celovške občine. — Pri Toplicah pri Beljaku se je pripetila težka avtomobilska nesreča. Skupaj sta trčila avtomobil in motorno kolo s priklopnim vozom. Obratovodja Reinzer, njegova žena in šestletni sin so bili na licu mesta mrtvi. Motorno kolo je popolnoma razbito. Nesrečo je zakrivil voznik avtomobila. — Celovec je najdražje mesto v Avstriji. Dočim rabi ena oseba v Lincu za življenje v enem mesecu 87 S 22 g, rabi v Celovcu 107 S 20 g. Zato je v Celovcu kupovati kaj večjega zguba. Izplača se vožnja na Dunaj. — V Št. Vidu ob Glini je kupil neki mesar bika. Naenkrat je postal ta bik ves divji, se strgal iz rok in zdivil naravnost v obratne prostore. Žival je razdejala vse, kar ji je prišlo na pot, polomila dva voza, razbila telefon, okna in obrtne prostore. Vsak poizkus ukrotitve je ostal brezuspešen in so morali bika nazadnje ustreliti. — K osmi obletnici plebiscita je priobčil Tone Gaspari v 14. številki „Življenja in sveta“ tri črtice s Koroške. — Na Otoku zidajo vodovod.

Sveče. (Smrt.) Na kvaterno nedeljo so spremljali mnogoštevilni pogrebci z godbo 29 let starega Antona Beguša na zadnji poti k večnemu počitku. Rajni je umrl na slepiču. Bil član našega društva in izvrsten prvi tenorist. Dne 12. avgusta je še donel njegov glas v dvorani pri Tišlarju v Št. Janžu ob priliki dijaškega sestanka, danes ga pokriva domača zemlja. Dragi Tone! Tebe ne bo pogrešala samo Tvoja mama in Tvoje sestre, temveč tudi mi pevci in dramatični odsek društva. Tovariši pevci so mu zapeli na domu in na grobu v slovo žalostinke in naš priljubljeni čg. župnik se je na grobu v pomenljivem govoru poslovil od rajnega. Naj počiva v miru! Ostalim pa naše sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Vogrče. V nedeljo dne 14. oktobra t. l. priredi dekliška Marijina družba popoldne ob 3. uri v društvenih prostorih igro „Dve mater“. Igra je lepe, ganljive vsebine in nudi mnogo plemenite zabave.

Dobrla vas. (Repoštev.) V nedeljo, dne 21. oktobra ob treh popoldne bodo uprizorili šentlipški fantje v Društvenem domu šaljivo igro „Repoštev“. Pred igro bo govor.

Šmihel nad Pliberkom. (Društveni sestanek.) Izobraževalno društvo za Šmihel in okolico ima svoj prvi letošnji jesenski sestanek v nedeljo, dne 14. oktobra t. l. po prvi službi božji v društveni sobi.

Globasnica. Letošnje poletje je minulo v znamenju jubilejev. Najprvo smo slavnostno praznovali 25letni obstoj našega izobraževalnega društva, o čemer smo že poročali, nato pa 30letnico požarne brambe Šteben-Globasnica. Našo požarno brambo sta ustanovila Lipe Kandut in Anton Gabron, oba že rajna, njen prvi načelnik je bil g. Ferdo Kraiger. Že spočetka si je nabavila bramba dve brizgalnici, ki še danes služita svojemu namenu. Med vojno je de-

lovanje brambe popolnoma prenehalo, vodne cevi so se ali pokvarile ali poizgubile. L. 1923, ko se je bramba pričela poživljati, so jo čakale velike naloge. Treba je bilo predvsem mnogo gmotnih žrtev, da se je nabavila nazpotrebnejša gasilna oprava in še več poguma, zakaj nasprotniki so hoteli njen razmah na vsak način onemogočiti. Blatili so nas pred javnostjo in v časopisih, pretili z vsem mogočim, toda zaman. Po žilah naše brambe polje zopet sveža in zdrava kri. Proslava se je vršila točno po programu. Dopoldne po sv. maši so odkorakali brambovci k grobovom, kjer se je podnačelnik spomnil vseh rajnih brambovcev, zlasti Lipeta Kanduta in njegovih nevenljivih zaslug za ustanovitev brambe. Popoldansko slavnost je otvoril g. Jože Hutter, pozdravil mnogoštevilne goste in razložil namen požarnih bramb. Nato so izrekli k jubileju čestitke brambi g. Lahovnik, načelnik gasilnega društva iz Prevalj, v imenu številnih navzočih brambovcev iz Šmihela njih načelnik g. Gril in g. Zdravko Zwitter kot zastopnik slovenskih požarnih bramb iz Roža. Zadnji je imel ob burnem pri-trjevanju poslušalcev tudi slavnostni govor. Nato je ob sviranju godbe iz Dobrle vasi zavlada med gosti kaj kmalu najlepša harmonija. Vzorno disciplinirani požarni brambi Šteben-Globasnica pa kličemo: Naprej po začrtani poti!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 24. avgusta 1928.

(Konec.)

Ko se živine ne more prodati.

Steinkellner se pritožuje, da se je v drugih letih prodajala živina iz Labudske doline lahko na gornjo Štajersko, letos pa se v Leobnu kolje rumunske vole, domače živine pa prodati ni mogče. Na sejem sv. Lovrenca se je prignalo 600 glav živine, prodalo se jih je pa 6!

Ferlič opozarja, da je ravno isto s prodajanjem žrebet. Mislilo se je, da se bo kaj prodalo, a je že slučaj, da se žrebe ali večji konj proda. Tudi iz mleka se na deželi nič ne izkupi: v Ziljski se dobi za liter 26 grošev, na meji je mleko čeeje.

Dr. Scheicher pojasnjuje, da je do konec julija prišel v celovško klavnico samo en vagon tujih telet, žrebet pa se ni uvažalo.

Schumy: Iz spodnje Koroške prihaja vsak dan avto na jezero in ni izključeno, da tisti tihotapi blago iz Jugoslavije. V Liencu na Tirolskem je bila nedavno veselica: ko so strelci čuli, da se kolje tuja živina, je ednajst oddelkov takoj odšlo. Tudi naša mala mesteca na deželi so brezobzirna: od kmeta žive, pa kupujejo tujo živino. V sedanji sili bi se dalo pomagati samo tako, da se meja zapre in uvoz tako regulira. Švica je brzojavnim potom zaprla uvoz mesa; Švica ima poguma storiti kaj takega. Vsaka trgovska pogodba za čas sile tako zapiranje predvideva, samo poguma bi bilo treba nasproti uradnikom na Dunaju.

Steinkellner poroča, da se je iz gornje Labudske doline poslal vagon starih bikov na Dunaj; četudi je bilo za glavo 77 S stroškov, je bil izkupiček znatno boljši nego pri mesarjih.

Hernler: Težave pri prodajanju se bodo začele šele, ko se živina prižene s planin. Sicer se pa meso uvaža: iz Italije prihaja vsak dan vagon telet za Beljak. Pomagati pa se da samo tako, da se sami organiziramo: noben urad se ne bo upal mejo zapreti, ako ne moremo natančno povedati: koliko klavne živine, koliko telet ali svinj imamo sami na prodaj! Potem pa moramo stopiti v stik z mesarji, morebiti se kaj doseže izlepa. Prekupci dovažajo teleta z Dunaja sem in mesar zdaj ne hodi več po deželi kupovat. Kar se tiče svinj, pravijo mesarji, da ljudje ne marajo naših mastnih svinj, in zato naročajo mesne svinje z Dunaja. Zdaj je vprašanje: ne moremo-li tudi mi ponuditi mesnih živali? Nekaj se mora zgoditi, kam pa naj kmet gre s svojim blagom?

Dr. Scheuch poroča, da pojdejo žrebata iz Jugoslavije v Št. Vid in v Labudsko dolino. Kar se tiče svinj, zahteva konzum danes svinjsko medlo pečenko-Bratenschweine in dotične svinje prihajajo vse iz inozemstva. V tem je gospodarska škoda, ko se mora prašič prodati v času, ko bi najbolj rastel. Iz tega se vidi, da bi imeli največji interes na svinjski carini.

Dr. Scheicher poroča, da avstrijska carinska oblast postopa strogo po postavah in da so se trans-

porti po vrsti zavračali, tako da se je jugoslovanski konzul pri vladi pritožil: iz tega je zazvidno, da se uvažanje mesa nikakor ne podpira. Ali uvoza žrebet se ne more prepovedavati, ako so listine v redu.

Gaggl obžaluje, da ni nobenega sredstva, ki bi mesarjem branilo zvišavati cene: meso pada v ceni, pri mesarju pa je vedno enako drago, ker pač imajo mesarji enotne cene.

Kernmaier: Ako se bo naprej tako težko prodajalo, bodo kmetje začeli klati sami; žal so postavili takšne, da se kmeta pri tem šikanira.

Scumy še zahteva, da se nadaljuje delo živalske vnovčevalnice.

Cene zlatih in srebrnih novcev. 20kronski zlat 28,70 S, 10kronski 14,20 S, 100kronski 142, dukat 16 S, 5kronski srebrni novc 2,80 S, 2kronski 1,06 S, 1kronski 53 g, goldinar 1,42 S, 2goldinarski novc 2,84 S.

Celovške tržne cene. Žito: pšenica 36, rž 36, ječmen 34, oves 30, ajda 34, koruza 37, grah 120, leča 140, zelen fižol 60, krompir 14—16 g za kg. Živina: voli 1,10—1,30, plemenske krave 1,10—1,40, pitane krave 0,60—0,90, pitani prašiči 1,60—1,90, plemenski 1,90—2,20 S za kg žive teže. Jajce 22—24 g komad. Namizna jabolka 1—1,20, namizne hruške 1—1,40, češplji 0,60 S za kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Po poročilih bo davek na bencin obsegal tudi motorje kmečkih obratov. Tozadevni zakon bo predložen že letošnje jesen. Do septembra letos se je vozilo s prometnim zrakoplovom 12.328 oseb pri 5765 poletih. Celo lansko leto pa samo 9070 potnikov. — Vsaka cigareta in vsak zavojček tabaka ima sedaj svojo številko, da je lažje ugotoviti, ako so izdelki slabi, kateri stroj ima napako. — Dne 29. septembra je v Tulnu pogorelo 10 poslopij, ravno ista, ki jih je leta 1924 zažgal župan Weissel. Tudi zdaj se sumi, da je bil ogenj podtaknjen. Škoda znaša 200.000 S. — Glavno poštno ravnateljstvo je prepovedalo uradnikom kajenje med uradnimi urami v prostorih, v katere prihajajo stranke. — „Rote Fahne“ je bila zopet zaplenjena, ker je hujskala delavstvo, naj se oboroži. — Narodna banka izda prihodnje leto nove bankovce po 50 S. — V Lincu so otvorili 1. t. m. prvo delavsko srednjo šolo. Pouk se vrši zvečer. — Poštno in brzojavno ravnateljstvo je izdalo statistiko svojih uslužbencev. L. 1927 je imelo 22.729 uradnikov, od teh je bilo 4456 žensk. Število ženskih uslužbenk pada.

Takojšen zaslužek
nudi Bankgeschäft Friedrich Knoll,
Wien, IV.,
Argentinierstrasse Nr. 29/7.

Najvišja provizija tudi
stalni zaslužek!

110

Izšla je
Blasnikova

111

Velika Pratika

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod.
Ljubljana, Greg. stev. 12.

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!